

אתיקה כללית

חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, שיווק השקעות וניהול תיקי השקעות

עו"ד שרון הורנשטיין

הבהרה – מצגת זו הינה תמצית בלבד. יש ללמוד את החומר
בחוברת של הקורס, כולל פרטים כמו מספרי ימים, סכומים וכו'

כל הזכויות שמורות ©

חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, שיווק השקעות ונייהול תיקי השקעות

החוק עוסק ב-3 בעלי מקצוע:

- יועץ השקעות,
 - משווק השקעות,
 - מנהל תיקי השקעות.
-
- מטרת החוק לקבוע כללי אתיקה על שלושת בעלי המקצוע הללו, שתפקידם להגן על הלקוח.
 - הפרה של כללי אתיקה יכולה להיחשב כעבירה פלילית או עבירה משמעתית, תלוי בסוג ההפרה.

ניירות ערך ונכסים פיננסיים

מה כולל המושג "ניירות ערך" בהקשר של בעלי רישיונות?

- המושג נירות ערך כולל בתוכו: מניות, אג"ח (המיר ולא המיר), כתבי אופציה, נע"מ (ניר ערך מסחרי), מק"מ, וניירות ערך זרים.
- בכל הנוגע לבעלי רישיון, המושג "ניירות ערך" לא כולל בתוכו נירות ערך שלא נסחרים בבורסה.

מה כולל המושג "נכסים פיננסיים"?

- יחידות השתתפות של קרנות נאמנות אופציות, חוזים עתידיים, מוצרי מדדים, קרנות השתלמות, **קפ"מ** ומוצרים מובנים.
- ההגדרה של "נכסים פיננסיים" לא כוללת בתוכה השקעות במט"ח, פיקדונות שקליים, קרנות גידור ותוכניות חיסכון.

* קפ"מ הוא נכס פיננסי אך אינו דורש רישיון

סעיף 1 לחוק

- **יועץ השקעות** – כל אדם שעוסק מתן בייעוץ השקעות,
- **משווק השקעות** – כל אדם שעוסק בשיווק של השקעות.
- **מנהל תיקי השקעות** – אדם שעוסק בניהול תיקי השקעות של אנשים אחרים.
- רישיון של יועץ השקעות ורישיון של משווק השקעות ניתן לתת הן לאדם יחיד הן לשותפות והן לחברה.
- לעומת זאת רישיון של מנהל תיקים ניתן לתת או לאדם יחיד או לחברה. (לא לשותפות).
- גם אדם יחיד שמנהל תיקים לא מנהל בעצמו אלא יוכל לעבוד רק במסגרת של חברה שהיא מנהלת תיקים.

יועץ או משווק ?

- בכל מקרה שבו אדם מסוים הוא **בעל זיקה** לנכס פיננסי מסוים, אדם כזה יקבל רישיון של **משווק** ולא של יועץ.
לעומת זאת אדם שאין לו זיקה לנכס פיננסי יוכל לקבל רישיון של יועץ.
- זיקה = אם הנכס הפיננסי הוא בניהולו של אותו אדם (כולל השולט או הנשלט או "חברה אחות"), או שהוא הונפק על ידו. כמו כן כל אדם שיש לו טובת הנאה (שאינו שכר הטרחה שהוא מקבל מהלקוח) בביצוע עסקה בנכס פיננסי מסוים נחשב גם הוא ל"בעל זיקה" לאותו נכס.
- אדם לא יכול להיות גם יועץ השקעות וגם משווק השקעות במקביל.

"זיקה", של אדם, לנכס פיננסי – כל אחד מאלה:

- הנכס הפיננסי הוא בניהולו של אותו אדם או שהונפק או הוצא על ידו
- אותו אדם, או אחר מטעמו או בעבורו, זכאי, במישרין או בעקיפין, לטובת הנאה שלא מהרוכש או מהמחזיק של הנכס הפיננסי, בקשר עם ביצוע עסקה בנכס הפיננסי או בקשר עם המשך החזקתו
- המקרים הבאים לא נחשבים ל"טובת הנאה": החזר עמלה ליועץ בגין פעולה בקרן השתלמות, עמלת הפצה למי שאינו משווק מאת מנהל קרן, החזר עמלה למנהל תיקים מאת חבר בורסה (ראו שקופית מס' 50 בהמשך)

"אדם" – לרבות השולט בו או מי שנשלט בידי מי מהם, נושא משרה באחד מאלה, מי שמועסק בידי אחד מאלה, או מי שמעסיק אחד מאלה;

כלומר: אם לשולט של X לנשלט של X או ל"חברה אחות" של X או לנושא משרה או לעובד של כל אחד מהם וכן לכל מי שמעסיק את אחד מכל הנ"ל יש "זיקה", אז המשמעות היא שגם ל-X יש זיקה.

מנהל תיקים וגם יועץ / משווק

- אדם שקיבל רישיון של מנהל תיקים הוא בנוסף גם יועץ השקעות או משווק השקעות (אם יש לו "זיקה"), אך לא להפך. אדם שיקבל רישיון של יועץ או של משווק אינו גם מנהל תיקים.

סעיף 2

- לא יעסוק אדם בייעוץ השקעות אלא אם כן יש לו רישיון של יועץ השקעות.
- לא יעסוק אדם בשיווק השקעות, אלא אם כן יש לו רישיון של משווק.
- לא יעסוק אדם בניהול תיקי השקעות אלא אם כן, הוא בעל רישיון של מנהל תיקים.
- * אדם שאין לו רישיון, יכול לעבוד אצל בעל רישיון אך לא בעבודות שיוחדו לבעלי רישיונות.

מתי אין חובה להיות בעל רישיון?

- מותר לאדם **יחיד** שאינו עוסק בייעוץ השקעות או בניהול תיקי השקעות במסגרת תאגיד מורשה או במסגרת תאגיד בנקאי לתת יעוץ השקעות או לנהל תיקי השקעות בעבור לקוחות שמספרם אינו עולה על 5 וזאת במהלך שנה קלנדרית אחת, וזאת גם אם אין בידו שום רישיון.

עדיין יחולו עליו ההוראות הבאות:

– חובה עליו להודיע בצורה מפורשת לאותם לקוחות ש:

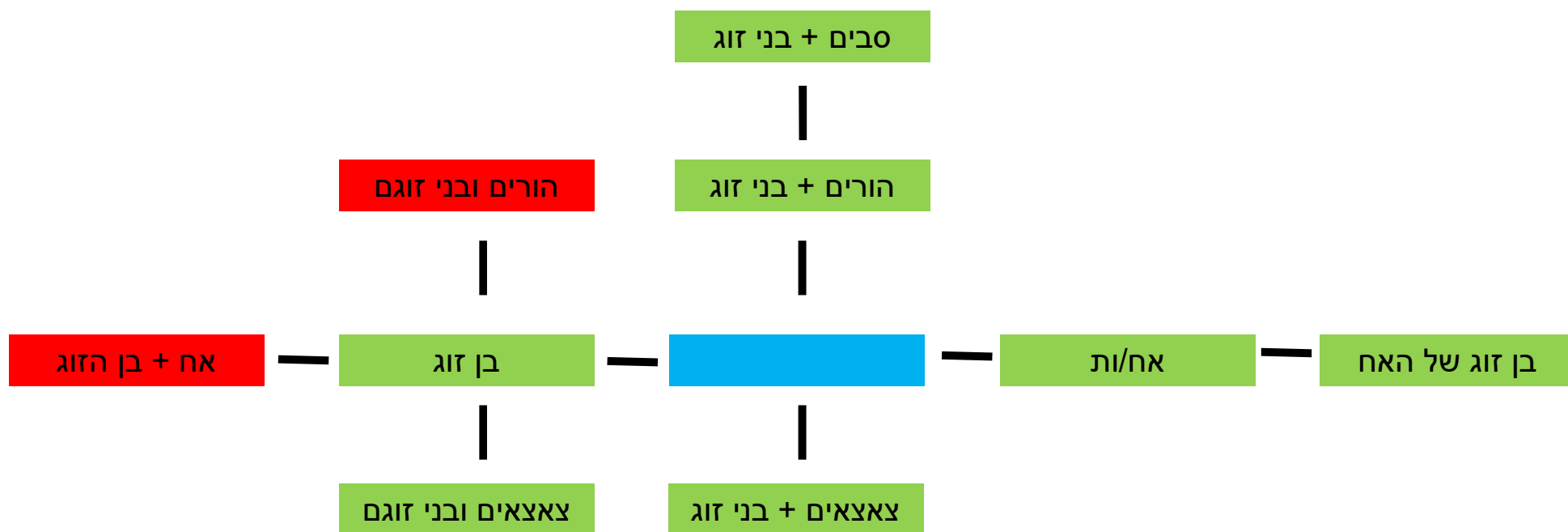
- אין לו רישיון. אם בעבר החזיק ברישיון, עליו להודיע ללקוחות שלו באלו נסיבות נלקח ממנו הרישיון.
- האם יש לו או אין לו ביטוח אחריות מקצועית

– כל החובות שחלות על בעל רישיון (**מלבד רישום ודיווח**): חובת האמון, החובה להתאים את השירות ללקוח, החובה לערוך עם הלקוח הסכם בכתב, חובת הגילוי הנאות כלפי הלקוח, איסור להימצא בניגוד עניינים, איסור העדפה, החובה להודיע ללקוח על סיכונים מיוחדים, איסור לקבל תמריצים, חובת הסודיות וחובת הזהירות. החובה להחזיק ולנהל בנפרד את נכסי הלקוחות שלו מהנכסים שלו. איסור שימוש בנכסים של הלקוחות, איסור התניית שכרו ברווח שהוא ישיג ללקוח או במספר הפעולות שהוא יבצע עבור הלקוח.

- אדם יכול לייעץ או לנהל תיקי השקעות עבור בני משפחה (כאן אין הגבלה של מספר בני המשפחה).

- המושג "**בן משפחה**" כולל בתוכו את: בן-זוג, אחים, הורה, הורה של הורה, צאצא (כולל נכד ונין והלאה), צאצא של בן זוגו וכל בן-זוג של כ"א מהנ"ל. **לא כולל הגיס שהוא האח של בן הזוג ולא את הורי בן הזוג.**

בן משפחה

לקוח כשיר

- מותר לייעץ, לשווק או לנהל תיק השקעות ללא רישיון עבור "לקוח כשיר". (לשים לב להבדלים בין לקוח כשיר לבין משקיע מתוחכם. בעבר ההגדרות היו זהות)

- חובה להודיע ללקוח:

- שאינך בעל רישיון

- אם בעבר היית בעל רישיון – מדוע אינך בעל רישיון כעת

- האם יש לך ביטוח או לא

לקוח כשיר

- קרן נאמנות, מנהל קרן, קופת גמל, חברת ביטוח, תאגיד בנקאי, בעל רישיון, חבר בורסה, חתם, תאגיד שההון העצמי שלו עולה על 50 מיליון ₪, תאגיד שנמצא בבעלות מלאה של אחד מהנ"ל, וכן תאגיד שהתאגד מחוץ לישראל בעל מאפיינים דומים
- יחיד (איש)
 - חייב לענות על 2 מתוך 3 הבאים ואישר בכתב שהוא מסכים להיחשב לקוח כשיר:
 - 1. שווי כולל של מזומנים, פקדונות ונכסים פיננסיים וני"ע שבעלותו עולה על 12 מיליון ₪
 - 2. בעל מומחיות וכישורים בתחום שוק ההון או הועסק לפחות שנה במקצוע שדורש מיומנות כזו
 - 3. ביצע לפחות 30 עסקאות בממוצע לרבעון במשך 4 הרבעונים שקדמו להסכמתו

לקוח כשיר – המשך (חובות של נותן השירות)

חובות שחלות על נותן השירות

לכל הרישיונות - חובת אמון, הודעה על ניגוד עניינים, איסור קבלת תמריצים, חובת סודיות וחובת זהירות.
למנהל תיקים – ניהול נפרד של נכסי הלקוח, איסור שימוש בנכסי הלקוח
אם בעל רישיון אז יש חובת דיווח

חובות שלא חלות

התאמת השירות ללקוח, הסכם בכתב, גילוי נאות, איסור העדפה, סיכונים מיוחדים, איסור התניית שכר ברווח ובמס' העסקאות, חובת רישום פעולות, חובת דיווח.

- מותר לייעץ או לשווק מכוח חברות בוועדת השקעות או מכוח חברות בדירקטוריון של תאגיד אגב מילוי תפקידו של אותו אדם בוועדת ההשקעות או בדירקטוריון.

– מי שעוסק בשיווק השקעות בלי שיש בידו רישיון לפי חוק זה, יודיע לוועדת ההשקעות או לדירקטוריון, לפי העניין, על זיקתו לנכס פיננסי, מהותה ופרטיה.

- מותר לנהל תיק השקעות של תאגיד גם ללא רישיון ע"י איש כספים אגב מילוי תפקידו האחר.

- מותר לתאגיד לתת יעוץ השקעות ככל שהעיסוק של אותו תאגיד הוא ביצוע "הערכות שווי" וזאת גם ללא רישיון של יועץ.
- מותר לתת ייעוץ או לנהל תיק השקעות ללא רישיון אם הדבר נעשה על ידי רואה חשבון, עורך דין או יועץ מס, אך זאת רק אם הדבר נעשה כעיסוק נלווה למתן השירות ללקוח בתום המקצוע העיקרי שלהם.
- כאשר בית המשפט ממנה אדם לבצע פעולות בנכסים של אדם אחר, כגון: מפרק של חברה, כונס נכסים, מנהל עזבון או אפוטרופוס

עוסק זר

• **עוסק זר** (תאגיד שהתאגד בחו"ל, נשלט בידי מי שאינו תושב ישראל, יש לו היתר זר לעסוק בשירותי יעוץ, שיווק או ניהול תיקים במדינה זרה, והוא עוסק בהם בד"כ מחוץ לישראל) יכול תת שירותים ללקוחות של **תאגיד מורשה** (תאגיד בעל רישיון בישראל), אם

1. הסכם בין התאגיד המורשה לעוסק הזר
 2. ההיתר של העוסק הזר מתיר לו לעסוק בשירותים הללו במדינה שבה ניתן ההיתר (וכנ"ל לגבי עובדיו)
 3. התאגיד המורשה רשאי לתת את השירותים הללו בעצמו ללקוחותיו לפי החוק הישראלי
 4. שניהם נרשמו במרשם העוסקים הזרים
- ☐ האחריות על שניהם
- ☐ כל החובות חלות על העוסק הזר מלבד הסכם בכתב ודיווח ללקוחות ולרשות ני"ע.

יעוץ בכלי התקשורת

- מותר לתת יעוץ בנוגע להשקעות בכלי התקשורת כולל אינטרנט ללא צורך ברישיון -
 - * חובה לציין אם יש או אין לו עניין אישי בנושא שעליו הוא מייעץ.
 - * חובה לציין שמתן הייעוץ בכלי התקשורת לא מהווה תחליף ליעוץ מקצועי אישי

קבלת רישיון:

- הגשת בקשה לרשות לני"ע
- לרשות יש סמכות להתנות מתן רישיון בתנאים
- לרשות יש סמכות לדחות את הבקשה לחלוטין.
- החלפה בין רישיון משווק ורישיון יועץ
- יועץ או משווק שמעוניין לקבל רישיון של מנהל תיקים חייב לעשות התמחות חדשה מלאה בת 9 חודשים אצל מנהל תיקים וכן לעבור את הבחינה הנוספת הנדרשת ממנהלי תיקים.
- לרשות נירות ערך יש סמכות לתת לאדם רישיון גם אם הוא לא עמד בבחינות וגם אם הוא לא עשה התמחות, כאשר היא מגיעה למסקנה כי מתקיימים לגביו טעמים מיוחדים, מהם ניתן ללמוד שהוא מתאים לשמש במקצוע הנ"ל גם ללא הכשרה הפורמלית בהתחשב בניסיונו או בהשכלתו.

תנאים לקבלת רישיון (ל-3 העיסוקים) – לאדם יחיד

1. בגיר
 2. תושב ישראל
 3. לא הורשע בעבירה פיננסית
 4. מעבר בחינות
 5. השלמת התמחות (6 חודשים ליעוץ/שיווק, 9 חודשים לניהול תיקים)
יחיד יכול לעבוד כמנהל תיקים רק במסגרת חברה ולא עצמאי או בשותפות
- * נדרש גם ביטוח (אלא אם המקום שבו עובד מבטח אותו) אבל לא
כתנאי סף לקבלת הרישיון. אסור לו לעסוק בתחום ללא ביטוח

תנאים לקבלת רישיון (יעוץ/שיווק) – לשותפות

1. השותפים הם בעלי רישיון
 2. השותפות התחייבה כי מי שיעסוק בה בייעוץ או בשיווק הוא שותף/עובד בעל רישיון בלבד, או כי עובד או שותף אחד לפחות הוא בעל רישיון מתאים, והאחרים שיעסקו בשמה כאמור הם עוסקים זרים הרשאים לעסוק בייעוץ השקעות או בשיווק השקעות
 3. ביטוח
 4. התחייבות שלא יכהן בה נושא משרה שהורשע בעבירה פיננסית או מי שחל עליו איסור כזה
- שימו לב - שותפות לא יכולה לקבל רישיון לניהול תיקים

תנאים לקבלת רישיון (ל-3 העיסוקים) – לחברה

1. החברה התחייבה כי מי שיעסוק בשמה בניהול, בייעוץ או בשיווק הוא עובד של החברה בעל רישיון בלבד או כי עובד אחד לפחות הוא בעל רישיון מתאים והשאר עוסקים זרים הרשאים לעסוק בייעוץ/שיווק/ניהול (לפי העניין)
 2. הון עצמי
 3. ביטוח
 4. התחייבות שלא יכהן בה נושא משרה שהורשע בעבירה פיננסית או מי שחל עליו איסור כזה
 5. לא עוסקת בחיתום
- ובמקרה של מנהל תיקים נדרש שהחברה תעסוק אך ורק בעיסוקים הבאים: ניהול תיקי השקעות, בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות, או בייעוץ פנסיוני או בשיווק פנסיוני או בביצוע פעולות בבורסה, ובביצוע פעולות נלוות הדרושות לשם כך (לרבות השקעה בפקדונות במטבע ישראלי או במטבע חוץ והשקעה בתכניות חסכון)

תקנות הסדרת העיסוק (הון עצמי וביטוח)

• התקנות קובעות כי כל בעל רישיון חייב להיות מבוטח.

- בנוסף ככל שבעל הרישיון הוא חברה – חייב להיות לה הון עצמי מינימלי.
- – כל חברה שהיא בעלת רישיון צריכה להיות בעל הון עצמי של לפחות 250,000 ₪ (הסכום המקורי בתקנות 200,000 ₪)
- כל בעל רישיון חייב להיות מבוטח בפוליסת ביטוח שמכסה רשלנות כלפי הלקוח וגם תכסה מקרים של מעילה באמון של עובד שכיר שעובד אצל בעל הרישיון כלפי הלקוח.
- – הכיסוי הביטוחי יהיה למשך כל תקופת הפוליסה, גם אם התביעה תוגש כנגד בעל הרישיון בתוך שנה מתום תקופת הפוליסה. (לא ברור אם הכוונה לתקופת התיישנות או שתקופת התיישנות מתחילה להיספר רק כעבור שנה).

• סכומי הביטוח -

- יועץ השקעות ומשווק השקעות – 750,000 ₪ לפחות ליחיד, ולגבי שותפות או חברה לפחות 1.5 מיליון ₪.
- מנהל תיקים – סכום הביטוח משתנה לשווי הנכסים שכל מנהל תיקים מנהל
 - בין 9% משווי הנכסים הכולל או 1,250,000 ₪ - הגבוה מביניהם) וזאת כאשר שווי הנכסים שהוא מנהל לא עולה 93 מיליון ₪
 - 3% משווי הנכסים ולא פחות 29 מיליון ₪ ככל ששווי הנכסים שבניהולו עולה על 740 מיליון ₪.
 - יש סכומים באמצע (ראו בתקנות).

• אם החברה שבה עבדה ערכה ביטוח כזה אז העובד עצמו לא חייב לערוך ביטוח.

- ניתן להחליף עד 2/3 מהביטוח בפיקדון כספי ערבות בנקאית או פיקדון של ני"ע למשמרת.
- כל בעל רישיון חייב לדווח הן לרשות והן ללקוחות על פרטי הביטוח והיקפו.

השתתפות עצמית

בביטוחים של בעל רישיון יהיה מותר לגבות "השתתפות עצמית" מבעל הרישיון:

- כאשר בעל הרישיון הפקיד בטוחה (ערבון) במקום חלק מהביטוח. ההשתתפות העצמית במקרה זה תהיה עד גובה הבטוחה.
- אם לא הפקיד בטוחה – ניתן לגבות ממנו השתתפות עצמית בגובה של עד 2% מההון העצמי של בעל הרישיון או סכום 1,240,000 ₪ - הנמוך מביניהם.

ביטוח

כל ההוראות המחייבות עריכת ביטוח לא חלות על:

- בנק
- עובד של בנק
- שותף בשותפות אם השותפות עשתה ביטוח המכסה את פעולות השותפים
- עובד בחברה שערכה ביטוח לעצמה ולעובדיה

כל בעל רישיון ידווח לרשות בכל שנה ולא יאוחר מ-31 במרץ על פרטי הביטוח שלו
(כולל גובה ההשתתפות העצמית שלו)

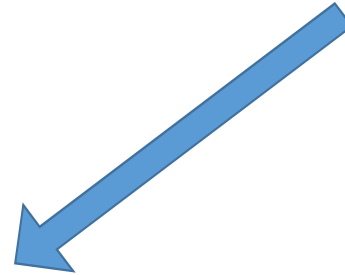
כל בעל רישיון שאין לו ביטוח בתוקף או שההון העצמי שלו פחת מהמינימום לא רשאי להמשיך ולעסוק במקצוע.

מי לא יכול לקבל רישיון משווק?

1. בעל רישיון יועץ
2. בנק
3. יועץ פנסיוני
4. מי ששולט/נשלט או חברה אחות של כל אחד מהנ"ל
5. נושא משרה או עובד של אחד מאלה

לא יכולים לקבל רישיון משווק

השולט בגופים האדומים

חברה אחות של האדומים
(נשלטת ע"י "השולט בגופים האדומים")

יועץ השקעות, יועץ פנסיוני, בנק

הנשלט עי הגופים האדומים

ובנוסף כל מי שמועסק ע"י כל אחד
הנ"ל
וכל מי שמכהן כנושא משרה באחת
מהחברות הנ"ל

מי לא יכול לקבל רישיון יועץ?

1. בעל רישיון משווק
2. גוף מוסדי (חברה מנהלת קופ"ג, מנהל קרן, חברת ביטוח)
3. סוכן פנסיוני
4. סוכן ביטוח
5. מי ששולט או מחזיק ב-10% לפחות באחד מהנ"ל
6. חברה שנשלטת ע"י אחד מהם (מלבד בנק שנשלט ע"י מי ששולט או מחזיק ב-10% בגוף מוסדי – במקרה כזה יוכל הבנק לייעץ אך לא על הנכסים הפיננסיים של הגוף המוסדי הספציפי הזה)
7. נושא משרה או עובד של אחד מאלה

לא יכולים לקבל רישיון יועץ

**השולט בגופים האדומים
ומי שמחזיק ב-10% (או יותר) מהגופים האדומים**

חברה שנשלטת ע"י אחד הירוקים

(חוץ מבנק שנשלט ע"י מי ששולט בגוף מוסדי או
שמחזיק ב-10% או יותר מגוף מוסדי)*

* הבנק לא יתן יעוץ על נכסים שלגוף המוסדי יש זיקה אליהם

**מוסדיים, סוכן פנסיוני, סוכן ביטוח,
משווק השקעות ובעלי זיקה לנכס
פיננסי**

חברה שנשלטת עי הגופים האדומים

ובנוסף כל מי שמועסק ע"י כל אחד
הנ"ל
וכל מי שמכהן כנושא משרה באחת
מהחברות הנ"ל

בנק

בנק לא יכול לעסוק בניהול תיקים !!!!

- בנק יכול לעסוק בייעוץ השקעות גם מבלי שהבנק עצמו יקבל רישיון של יועץ השקעות. אולם כל מי שיעסוק מטעם הבנק במתן יעוץ, יהיה חייב להיות בעל רישיון של יועץ.

בנק לא רשאי לעסוק בשיווק השקעות !!!!

- יחד עם זאת, בבנק שלעובדים שלו יש רישיון של יועצי השקעות, מותר להם לעסוק בשיווק השקעות לגבי **אופציות, חוזים עתידיים ומוצרים מובנים** שאותו בנק הוציא, למרות שאין להם רישיון של משווק.

העובדה שיש להם זיקה לנכסים הפיננסים שהבנק הוציא הופכת את פעולת הייעוץ שלהם לפעולת שיווק (ולכאורה אסור להם לשווק כי הם בעלי רישיון יועץ). ולכן קובע החוק כי כל עוד הזיקה שלהם היא רק ל-3 הנכסים הפיננסים הנ"ל של הבנק שבו הם עובדים, ואין להם זיקה לנכסים אחרים, פעולת השיווק מותרת למרות שהם בעלי רישיון יועץ.

- אדם לא יכול לעבוד כשכיר בחברה שהיא תאגיד קשור לבנק (שולט/נשלט/אח) אם באותה עת הוא משמש במקביל גם כנושא משרה בבנק או כנושא משרה בתאגיד קשור אחר ששייך לבנק.

גופים מוסדיים

- **גופים מוסדיים** (קופ"ג, חברות ביטוח ומנהלי קרנות נאמנות) יכולים לעסוק בשיווק לגבי נכסים פיננסיים המנוהלים על ידם או שהם עצמם הנפיקו, ושל אלה בלבד, גם אין להם רישיון משווק. זאת בתנאי שכל מי שיעסוק מטעמם בשיווק יחזיק רישיון משווק. (ומקרה של מנהל קרן – אפשרי גם רישיון מנהל תיקים)

ביטול רישיון

ביטול רישיון

- לרשות ניירות ערך יש סמכות לבטל רישיון לאחר שתיתן הזדמנות לבעל הרישיון לטעון בפניה את טענותיו.
- אם מסתבר שהרישיון ניתן על בסיס מידע שקרי שבעל הרישיון נתן.
- אם הסתבר שחדל להתקיים אצלו אחד התנאים למתן רישיון.
- אם הסתבר שהוא הפר את אחד מתנאי הרישיון.
- אם בית המשפט או ועדת משמעת של הרשות קבע/ה שהוא הפר חוק או הוראה הנוגעת לני"ע.
- אם הוכרז כפושט רגל ולא ניתן לו הפטר.
- אם הוא הוכרז כ"פסול דין".

התליית רישיון

- התלייה ביוזמת בעל רישיון - כל בעל רישיון שחדל לעסוק במקצוע יכול לפנות לרשות ולבקש להתלות את רישיונו לתקופה מסוימת.
- התלייה ביוזמת הרשות לני"ע – אם אין לבעל הרישיון ביטוח כנדרש.
- מי שהותלה רישיונו אינו רשאי לעסוק בתקופת ההתליה בייעוץ, שיווק או ניהול תיקים.

התלייה או ביטול רישיון

- **אם מדובר ביחיד – מותר למותב של ועדת אכיפה מינהלית** לבטל או להתלות רישיון אם התקיימו נסיבות המעידות על פגם במיהמנות של בעל הרישיון.
- **אם מדובר בתאגיד מורשה – מותר לרשות לני"ע** לבטל או להתלות אם התקיימו בתאגיד עצמו או בבעל השליטה בו או בנושא משרה בכל אחד מהם נסיבות המעידות על פגם במהימנות.
- **אם מדובר ביחיד בעל רישיון שפעל בשמו של תאגיד מורשה** ונמצאו אצל **שניהם** נסיבות המעידות על פגם מיהמנות – רשאית הרשות להורות כי המותב של ועדת האכיפה המינהלית יחליט אם לבטל או להתלות את הרישיון של כל אחד מהם.

דוגמה לנסיבות שיכולות להעיד על פגם במהימנות

- אם הוגש כתב אישום פלילי כנגד בעל הרישיון בשל עבירה פיננסית, או אם הוגשה בקשה להכריז על בעל רישיון כעל פושט רגל או בקשה למנות לו כונס נכסים, יש לרשות סמכות להתלות את הרישיון שלו עד סיום ההליכים, לאחר שניתנה לו האפשרות לטעון בפניה את טענותיו.

[http://www.isa.gov.il/%D7%97%D7%A7%D7%99%D7%A7%D7%94%20%D7%95%D7%90%D7%9B%D7%99%D7%A4%D7%94/Enforcement/Admin Enforcement/5534/Documents/IsaFile 6338.pdf](http://www.isa.gov.il/%D7%97%D7%A7%D7%99%D7%A7%D7%94%20%D7%95%D7%90%D7%9B%D7%99%D7%A4%D7%94/Enforcement/Admin%20Enforcement/5534/Documents/IsaFile_6338.pdf)

להלן רשימת נסיבות שעשויות להעיד על פגם במהימנות, בכפוף לבחינת הרשות:¹⁴

- (1) הרשעה בעבירה, הגשת כתב אישום או חקירה פלילית בקשר עם ביצוע עבירה;
 - (2) קביעה כי בוצעה עבירת משמעת,¹⁵ הגשת כתב טענות משמעתי או פתיחה בהליך לחקירת ביצועה של עבירה כאמור;
 - (3) הטלת אמצעי אכיפה מנהליים, לרבות הטלת עיצומים כספיים, הוצאת דרישה לתשלום עיצום כספי או כתב טענות מנהלי או פתיחת בירור מנהלי בקשר עם ביצוע הפרה;¹⁶
 - (4) התקשרות בהסדרים מנהליים החלופיים בטיבם להגשת כתב אישום או ניהול הליך מנהלי, כגון תשלום כופר, צו מוסכם או התקשרות בהסכם להפסקת הליכים מותנית, בשל ביצוע של עבירה או הפרה;¹⁷
 - (5) שלילת היתר בשל פגם במהימנות - שלילת רישיון, סירוב לקבלת היתר או מניעת עיסוק במקצוע או בתחום כלשהו עקב פגם במהימנות, בין אם ההיתר ניתן עפ"י דין או ע"י איגוד מקצועי;
 - (6) ממצאים בהליכים משפטיים אזרחיים בדבר הפרה שנקבעו בהליך אשר במסגרתו ניתנה למפוקח האפשרות להציג את עמדתו - בין כצד בהליך ובין באופן אחר (כגון מתן עדות או תצהיר בבית המשפט);
 - (7) ממצאי ביקורת ותלונות לקוחות - ממצאי ביקורת הרשות, גורם פיקוח אחר, מבקר עצמאי, מבקר פנימי,¹⁸ ממצאי מערך האכיפה הפנימית או תלונות מצטברות של לקוחות - הכל בעניינים מהותיים ובתנאי שנמצאו מבוססים;
 - (8) פיטורין בעקבות גילוי ממצאים המעידים על התנהגות לא נאותה לכאורה, כאשר יש להם זיקה לפעילות המפוקחת על ידי הרשות ובתנאי שנמצאו מבוססים;
 - (9) פירוק בשל חדלות פירעון, הכרזה כפושט רגל או אי עמידה בהתחייבויות כלכליות מהותיות הקשורות בתחום העיסוק המפוקח.
- ברשימה זו, "עבירה" או "הפרה" - עבירה או הפרה לפי חוקי ני"ע או עבירה או הפרה כלכלית אחרת אשר מפאת מהותה, חומרתה ונסיבותיה אין אדם ראוי להיות בעל היתר (לרבות גניבה, שוחד, זיוף, הונאה וכיו"ב), ולרבות עבירת משמעת, והכל בין בארץ ובין בחו"ל.

סעיף 4א – השפעת חוק הריכוזיות

גוף פיננסי –

- גוף מוסדי (חברות ביטוח קרנות נאמנות וכו').
- כל חברה שהייעוד שלה הוא הנפקת מוצרי מדדים
- חברה לניהול תיקים
- חברה המשמשת כמנהל קרן של קרן נאמנות
- חברה סולקת (חברות שמגשרות ומחברות בין מוכר וקונה ומבצעות פעולה אשר במסגרתה הסולק מחויב לזכות את מקבל התשלום בגין עסקאות שאושרו על ידו ונבדקו מול מנפיק כרטיס החיוב של המשלם, כגון: חברות אשראי)
- בנקים
- גופים אחרים שיספקו שירותים פיננסיים ככל שכך יקבע שר האוצר באישור הנגיד.

תאגיד ריאלי –

- כל תאגיד שאינו גוף פיננסי

- **גוף פיננסי משמעותי-**

- גוף פיננסי ששווי נכסיו הכולל הוא כ-40 מיליארד ₪ או שמדובר גוף פיננסי העוסק בסליקה בהיקף נרחב, 20 אחוז או יותר ממספר העסקאות שנעשו בכרטיסי חיוב וסולקו בישראל בידי כל הסולקים הפועלים בארץ או שהוא בעל שליטה בחברת סליקה כזו או כל חברת אם של חברת סליקה כזו.

- **תאגיד ריאלי משמעותי –**

- תאגיד ריאלי שמחזור העסקאות שלו עולה על 6 מיליארד ₪ או שהאשראי של התאגיד הריאלי הזה עולה על 6 מיליארד ₪.

סעיף 4א

- תאגיד ריאלי משמעותי או כל מי ששולט בו, לא יוכל להחזיק יותר מ-10% של אמצעי שליטה במנהל תיקים שהוא גוף פיננסי משמעותי.
- כמו כן מי שמחזיק יותר מ-5% של אמצעי שליטה בתאגיד ריאלי משמעותי, לא יוכל לשלוט במנהל תיקים שהוא גוף פיננסי משמעותי.

איסור החזקה ורכישה של ני"ע

• סעיף 4

• יחיד בעל רישיון (כל רישיון) לא יחזיק ולא ירכוש ניירות ערב ויחידות השתתפות עבור עצמו. (האיסור חל גם על בני משפחתו הגרים עמו או התלויים בו).

בנוסף יחיד מנהל תיקי השקעות לא ינהל תיקי השקעות עבור בן משפחתו או עבור תאגיד שהוא עצמו או בן משפחתו הם בעלי שליטה באותו תאגיד. (יכול לנהל תיקים שמורכבים מני"ע ונכסים פיננסיים שמותר להחזיק)

האיסורים חלים על יחיד בעל רישיון ויחיד מנהל תיקים

- חברה או שותפות יכולות להחזיק לעצמן חשבון ניירות ערך.
- בעל רישיון של מנהל תיקים ששולט בתאגיד שהוא בעצמו מנהל תיקים לא יכול להחזיק חשבון ני"ע לא עבור עצמו לא עבור התאגיד.
- מנהל תיקים אחר שעובד תוך התאגיד כן יוכל לנהל עבור התאגיד.
- האיסור הזה לא חל על מתמחים.

חריגים לאיסור על אחזקה ורכישה של ני"ע

- נירות ערך המונפקים על ידי **המדינה**
- נירות ערך שהנפיק **התאגיד שבו עובד** בעל הרישיון או בן זוגו או נירות ערך שהנפיק תאגיד ששולט על התאגיד שבו הוא או בן זוגו עובד – וזאת במסגרת תכנית לגמול עובדים. **חובה להעביר לנאמנות עיוורת תוך 7 ימים או יוגבל במכירתם**
- נירות ערך שבעל הרישיון החזיק עוד **לפני שקיבל את הרישיון**, בתוך 7 ימים מהיום שקיבל את הרישיון **חייב** להעביר אותם ל"נאמנות עיוורת" ואז רשאי להחזיק לעצמו בצורה הזו (נאמנות עיוורת) נירות ערך.
- למרות זאת – אם הוא בעל עניין וגם נושא משרה/עובד בתאגיד, יכול להחליט שלא להעביר את אותם נירות ערך שהיו לו לנאמנות עיוורת אך אסור לו לייעץ ואסור לו לבצע עסקאות עבור הלקוחות שלו באותם נירות ערך, וכן חובה עליו להודיע ללקוחות שלו באופן מיידי שהוא "בעל עניין" באותו תאגיד ובשל כך לא יוכל לייעץ להם לגבי עסקאות באותם נירות ערך. הפטור חל על נייר ערך של **תאגיד אחד בלבד**.

חריגים לאיסור על אחזקה ורכישה של ני"ע (המשך)

- ניירות ערך שבעל הרישיון החזיק במועד שבו הוצעו ניירות הערך הללו לציבור. – במקרה כזה:
 - בתוך 7 ימים מהיום שקיבל את הרישיון **חייב** להעביר אותם ל"**נאמנות עיוורת**" ואז רשאי להחזיק לעצמו בצורה הזו (נאמנות עיוורת) ניירות ערך.

או

להמשיך ולהחזיק אבל אז יחול עליו הכלל של **ניגוד עניינים** (חייב להודיע ללקוח ולהימנע מיעוץ או עסקה אלא אם הסכים הלקוח מראש בכתב/בשיחה טלפונית שתועדה)

- למרות זאת – אם הוא בעל עניין וגם נושא משרה/עובד בתאגיד, יכול להחליט שלא להעביר את אותם ניירות ערך שהיו לו לנאמנות עיוורת אך אסור לו לייעץ ואסור לו לבצע עסקאות עבור הלקוחות שלו באותם ניירות ערך, וכן חובה עליו להודיע ללקוחות שלו באופן מיידי שהוא "בעל עניין" באותו תאגיד ובשל כך לא יוכל לייעץ להם לגבי עסקאות באותם ניירות ערך.
הפטור חל על נייר ערך של **תאגיד אחד בלבד**.

- יחידות השתתפות של **קרן נאמנות פתוחה** ללא הגבלה וכן יחידות השתתפות של **קרן סל**. אולם אם בעל הרישיון הוא גם בעל שליטה במנהל הקרן או דירקטור במנהל הקרן או חבר ועדת השקעות במנהל הקרן או שהוא עובד שכיר במנהל הקרן או עובד שכיר בחברה השולטת במנהל הקרן או בחברה הנשלטת ע"י מנהל הקרן, אזי אסור לבעל הרישיון להחזיק בידיו יחידות השתתפות בשיעור העולה על 25% מסך כל היחידות של הקרן.
- יחידות ההשתתפות של קרן נאמנות, הרשומות למסחר בחו"ל.
- השקעה בקופות גמל ובקרנות השתלמות.
- ניירות ערך שנרכשים עבור בעל הרישיון בידי הנאמן העיוור.

- ניירות ערך חוץ של חברות חוץ שניירות הערך שלהן לא נסחרים בבורסה בישראל ושהשווי הרשום למסחר של ניירות הערך של אותם תאגידי חוץ עולה על 200 מיליון דולר.

נכסים פיננסיים (מותר להחזיק)

נכסים פיננסיים שמותר לבעל רישיון להחזיק:

- יחידות השתתפות של קרן נאמנות פתוחה
- יחידות השתתפות של קרן סל
- אופציות (עם זאת – לפי עמדת רשות ני"ע: אופציות על מניות אסור)
- חוזים עתידיים
- מוצרים מובנים
- קרנות השתלמות
- קופות גמל
- קפ"מ

חובות על בעלי רישיון

חובת הזהירות

סעיף 20 – חובת הזהירות

- כל בעל רישיון חייב לנהוג בעבודתו בזהירות וברמת מיומנות כשל בעל רישיון סביר (לנקוט אמצעי זהירות סבירים שבעל רישיון סביר היה נוקט בנסיבות דומות להבטחת ענייניהם של לקוחותיו).
- הרשות לני"ע פרסמה רשימה של מעשים שיכולים להיחשב כהפרת חובת הזהירות, שבגינם ניתן להטיל אמצעי אכיפה מינהליים.

חובת האמון

סעיף 11 – חובת אמון

- בעל רישיון חייב לפעול לטובת לקוחותיו באמונה ובשקידה ולא יעדיף את האינטרסים שלו האישיים על פני טובת הלקוח, ולא יעדיף אינטרס של לקוח אחד על לקוח אחר ולא יעדיף אינטרסים של אדם אחר על פני אינטרסים של לקוחותיו.
- הרשות לני"ע פרסמה רשימה של מעשים שיכולים להיחשב כהפרת חובת האמון, שבגינם ניתן להטיל אמצעי אכיפה מינהליים.

התאמת השירות ללקוח

סעיף 12 לחוק – החובה להתאים שירות לצרכי הלקוח

בעל רישיון יתאים, ככל האפשר, את הייעוץ או את השיווק שהוא נותן ללקוחותיו או את אופי העסקאות שהוא מבצע עבורם לצרכיו ולהנחיותיו של כל לקוח, לאחר שבירר עם הלקוח את מטרות ההשקעה, את מצבו הכספי לרבות ניירות הערך והנכסים הפיננסיים שלו, ואת שאר הנסיבות הצריכות לענין, ככל שהלקוח הסכים למסור מידע לגבי אלה.

- בכל פעם שהלקוח יפנה אליו בעניין זה.
- ובכל מקרה אחת לשנה בעל הרישיון צריך לפנות אל הלקוח ביוזמתו על מנת להתעדכן על הצרכים שלו.

□ הוראת הרשות לבירור צרכים משנת 2014 – עמ' 251 בספר (חל על לקוחות יחידים ולא על לקוח שהוא חברה)

□ הוראה חדשה משנת 2021 – עמ' 259 בספר (החל מ-7.8.22)

סעיף 13 – חובת עריכה של הסכם בכתב

חובת בעל רישיון לערוך הסכם בכתב עם כל לקוח וגם למסור לו העתק של ההסכם החתום וזאת עוד לפני תחילת מתן השירות ללקוח (אין הסכם רטרואקטיבי).
החובה לערוך הסכם בכתב חלה על **כל בעלי סוגי הרישיונות** (יועץ, משווק ומנהל תיקים).

- פרטי הזיהוי והנתונים של הלקוח (שם כתובת גיל)
- מהם הצרכים ומהן ההנחיות של הלקוח, כולל: מהי מטרת השקעתו.
- מהו השכר שהלקוח יחוייב בו ובאלו החזרי הוצאת הוא יישא.
- קביעה מפורשת לפיה הלקוח רשאי לבטל בכל עת את ההתקשרות עם בעל הרישיון.
- בנוגע לאפשרות לתת יעוץ או שיווק בטלפון או שאין אפשרות כזו.
- הוראה מפורשת כי חובת הסודיות של בעל הרישיון כפופה לחובה של בעל הרישיון למסור מידע לפי חוקים אחרים, כגון: פקודת מס הכנסה, חוק מע"מ, חוק איסור הלבנת הון וכו'.
- אם בעל הרישיון הוא גם חבר בורסה, חובה לכלול בהסכם עם הלקוח הוראה לפיה ידוע ללקוח שההסכם כפוף לחובותיו של חבר הבורסה כפי שנקבע בתקנון הבורסה או בחוק נירות ערך.

• **הסכם עם מנהל תיקים חובה לכלול גם את הבאים:**

- יפוי כוח שמפרט את היקף הסמכות ואת היקף שיקול הדעת שניתנים למנהל התיקים, כולל: ציון צורת ניהול התיק (אם בדרך של נאמנות עיוורת או אחרת).
- האם למנהל התיקים יש אפשרות לקבל אשראי עבור הלקוח או שאין לו אפשרות כזו.
- הוראות בקשר לניירות הערך ונכסים פיננסיים שייכללו בתיק ההשקעות והשיעור היחסי של כל אחד מהם ביחס לשווי התיק, או הוראה שבה ייאמר כי השיעורים הנ"ל ייקבעו פי שיקול דעתו של מנהל התיקים.
- האם למנהל התיקים יש סמכות לקנות עבור הלקוח ני"ע בשער העולה על השער שלהם בבורסה באותו מועד ובמקביל האם יש סמכות למכור במחיר נמוך משער הבורסה. או שאין למנהל התיקים סמכויות כאלה.
- היכולת לקבל החזר עמלה מחבר בורסה ושיעורה

חובת גילוי נאות

סעיף 14 – חובת גילוי נאות

- יועץ השקעות או משווק השקעות יגלה ללקוח בגילוי נאות את כל העניינים המהותיים הקשורים לייעוץ או לשיווק שהוא נותן ללקוח או הקשורים לעסקה שהוא מציע לו.

- ומנהל תיקים ? לא צריך!!!

ניגוד עניינים

סעיף 15 – איסור ניגוד עניינים

- מרגע שנודע לבעל רישיון על ניגוד עניינים הקיים בינו לבין לקוח או בין התאגיד שבו הוא עובד לבין הלקוח, מחובתו של בעל הרישיון להודיע על כך ללקוח, בכתב או באמצעות טלפון בשיחה שתירשם ע"י בעל הרישיון על קיום ניגוד העניינים.
- על בעל הרישיון להימנע מלבצע כל פעולה שיש בה ניגוד עניינים אלא אם כן הלקוח הסכים לכך מראש ובכתב, או הסכים לכך בשיחת טלפון שנרשמה ע"י בעל הרישיון ביחס לאותה עסקה מסוימת.

סעיף 16 איסור העדפה

סעיף 16 – איסור העדפה

- במתן ייעוץ השקעות בניהול תיקי השקעות אסור לבעל הרישיון להעדיף נירות ערך או נכסים פיננסיים שלו או נירות ערך ונכסים פיננסיים של תאגיד שבו הוא עובד או של **תאגיד הקשור** אליו רק בשל אותו קשר.

"**תאגיד קשור**", לתאגיד אחר - תאגיד שמתקיים בו אחד מאלה:

- (1) הוא שולט בתאגיד האחר;
- (2) הוא נשלט בידי התאגיד האחר;
- (3) לאדם אחר יש שליטה בו ובתאגיד האחר.

הגדרת "**תאגיד קשור**" שונה מהגדרת "**חברה קשורה**" בחוק ני"ע (למשל בעבירת מידע פנים)

(**חברה קשורה** = חברה ש-25 אחוז ממניותיה מוחזקות בידי חברה אחרת, או שהחברה האחרת השקיעה בה 25% מההון שלה)

"תאגיד קשור"

איסור העדפה (המשך)

מנהל תיקים לא יזמין עבור לקוח נירות ערך שתאגיד שקשור אליו או לחברה בה הוא עובד משמשים חתם להצעתם, אלא אם כן הלקוח הסכים לכתב מראש ובכתב.
ככל שמנהל תיקים ביצע הזמנה כזו עבור לקוח מחובתו לדווח על כך ללקוח בתוך 30 יום מיום ההזמנה

מנהל תיקים לא ירכוש עבור לקוח נירות ערך שחברה שבה הוא עובד או תאגיד אחר הקשור אליה משמש חתם להצעתם כל עוד **לא חלפו 3 חודשי ממועד קיום ההתחייבות החיתומית**. אלא אם כן הלקוח הסכים לכך מראש ובכתב ביחס לעסקה ספציפית.
אם חלפה תקופה ארוכה משלושה חודשים, אך טרם חלפו ששה חודשים **ממועד קיום ההתחייבות החיתומית**, רשאי מנהל תיקים לרכוש עבור לקוח נירות ערך כאמור, אם הסכים לכך הלקוח מראש בכתב; מנהל תיקים ידווח ללקוח על רכישה כאמור תוך 30 ימים מיום ביצועה;

"מועד קיום ההתחייבות החיתומית" – המועד כמפורט להלן, לפי העניין:

- אם החתם התחייב לרכוש נירות ערך המוצעים על פי התשקיף, אם הציבור לא ירכוש אותם – מועד השלמת המכירה לציבור במסגרתה רכש החתם את נירות הערך האמורים;
- אם החתם התחייב לרכוש נירות ערך המוצעים על פי התשקיף כדי למכור אותם לציבור – מועד השלמת המכירה לציבור, בידי החתם, של נירות הערך האמורים.

❑ הרכישה תהיה בבורסה או בשער שלא יעלה על שער הבורסה הידוע במועד הרכישה

סעיף 17 איסור קבלת תמריצים

- בעל רישיון (כולל השולט הנשלט וחברה-אחות, וכולל כל מי שמשמש כנושא משרה או מועסק בכל אחת מהנ"ל) לא יקבל טובת הנאה במישרין או בעקיפין בקשר ליעוץ השקעות שהוא נתן, שיווק השקעות או ביצוע עסקה עבור לקוח או עבור הימנעות מעשיית עסקה, למעט השכר והחזר ההוצאות עליה הוסכם מראש בינו ובין הלקוח.

למרות זאת...

סעיף 17 איסור קבלת תמריצים – מה מותר?

- ייעוץ השקעות, שיווק השקעות, ביצוע עסקה או הימנעות מביצוע עסקה, על ידי בעל רישיון, בניירות ערך **המונפקים על ידו או על ידי מי שנשלט בידו**.
- מותר ל**משווק** לשווק או לבצע עסקה או להימנע מביצוע עסקה (כאשר הוא מנהל תיקים) בנכסים פיננסיים שיש לו זיקה אליהם מבלי שהדבר ייחשב כקבלת טובת הנאה.
- אם בעל הרישיון הוא **בנק** (שיש לו רישיון של יועץ השקעות) שעוסק בשיווק אסור לו לתת טובות הנאה לעובד או לאחד הסניפים שלו בקשר ליעוץ השקעות או שיווק השקעות שהם עשו ככל שטובת ההנאה נקבעת נקבעת בהתחשב בזהות הגוף שניירות הערך נושא הייעוץ, השיווק או העסקה מונפקים על ידו, או בזהות הגוף שהוא בעל זיקה לנכסים הפיננסיים נושא הייעוץ, השיווק או העסקה.
- לגבי **יועץ** בלבד - חישוב של שכר והחזר הוצאות שלקוח יחויב בהם צריך להיעשות ללא שום תלות בזהות הגוף שניירות הערך הונפקו על ידו ובלא שום תלות בתשלום של הלקוח לאותו גוף.
- טובת הנאה בעבור עבודת אנליזה באישור הרשות (למשל, בתחום מדעי החיים)

סעיף 17 איסור קבלת תמריצים – מה מותר? (המשך)

- הלקוח רשאי להסכים בכתב כי **מנהל התיקים** יקבל לידי **החזרים של עמלות קניה** או מכירה המוחזרות מחברי בורסה.
- קבלת **עמלת הפצה** בידי מי **שאינו משווק** מאת **מנהל קרן נאמנות** בשל ביצוע עסקה, בתנאי שהלקוח הסכים מראש ובכתב לקבלת העמלה ולשיעורה
- קבלת **עמלה** הפצה בידי **יועץ** השקעות ששולמה על ידי חברה מנהלת בשל ביצוע עסקה **בקרן השתלמות** בתנאי שהלקוח הסכים מראש ובכתב לקבלת העמלה ולשיעורה ושיעור העמלה אינו תלוי בזהות החברה המנהלת שממנה היא מתקבלת

כללים והנחיות הקשורים לקבלת תמריצים

- מותר ליועץ השקעות להשתתף בכנסים מקצועיים שמאורגנים על ידי מנהלי המוצרים הפיננסיים גם אם באותם כנסים מוגש כיבוד.
יחד עם זאת מנהלי המוצרים הפיננסיים לא רשאים לממן ליועצי ההשקעות את הנסיעה לכנס או הטיסה או הלינה. (חשוב: הנחית הרשות בעמ' 248 בספר)
- מותר ליועץ השקעות להשתתף ולקחת חלק באירוע כללי שלא קשור לעבודתו גם אם גוף פיננסי משתתף במימון אותו אירוע.
- מותר ליועץ השקעות לקבל חומר שיווקי פרסומי כולל פרסומים שעליהם מוטבע שמו של המפרסם, זאת בתנאי שלאותם מוצרים יש ערך סמלי בלבד.

הגבלות על יועץ השקעות (עבירה פלילית)

- יועץ השקעות לא יתקשר עם גוף מוסדי (קופות גמל, קרנות נאמנות וחברות ביטוח) בהסכם למתן שירותים שאינו במהלך העסקים הרגיל של יועץ ההשקעות או שאינו בתנאי שוק רגילים, או שהוא עשוי להשפיע בצורה מהותית על הרווחיות של יועץ ההשקעות.
– אלא אם כן קיבל לכך אישור מראש ובכתב של יושב ראש הרשות, ואם יועץ ההשקעות הוא תאגיד בנקאי – גם של המפקח על הבנקים.
- יועץ לא ייתן יעוץ ולא יבצע עסקה בנכס פיננסי אם לגוף מוסדי (או לתאגיד קשור אליו) אשר מחזיק ב-10% או יותר של אמצעי שליטה באותו יועץ יש זיקה אל אותו נכס פיננסי. (אם הגוף המוסדי שולט ביועץ \leq אז אסור לו להיות יועץ אלא משווק - ראו שקופית 31)
- בעבר קבע החוק כי יועץ השקעות וכל תאגיד שקשור אליו לא ינפיקו תעודות סל. הנפקה יוצרת זיקה ומאפשרת רישיון משווק ולא רישיון יועץ. וכיום גם אין יותר תעודות סל (הפכו לקרנות סל)

סעיף 18 – עסקאות בסיכון מיוחד

- אם עסקה מסוימת כרוכה בסיכון מיוחד, חובה על יועץ ההשקעות או משווק ההשקעות להודיע ללקוח מהו הסיכון.
- לעומת זאת מנהל תיקים לא יבצע עסקה שיש בה סיכון מיוחד עבור לקוח מבלי שהלקוח נתן את אישורו מראש ובכתב לאותה עסקה או לעסקאות שיש בהן אותו סוג של סיכון.
- בדו"ח שאותו נותן בעל הרישיון ללקוח בכל רבעון חובה להבליט את כל אותן עסקאות שנעשו באותו רבעון ושהיה בהם סיכון מיוחד. דוח רבעוני חל רק על מנהלי תיקים).
-

מה זה סיכון מיוחד?

- כל עסקה בניר ערך אשר בתשקיף צוין במפורש שכל השקעה בניר הזה כרוכה בסיכון מיוחד וטרם חלפו שנתיים מפרסום התשקיף אלא אם כן אותו סיכון כבר אינו קיים.
- עסקה בחוזה עתידי, באופציה או במוצר מובנה.
- עסקה שכרוכה בה מכירה בחסר (שורט).
- כל עסקה שבעל הרישיון עצמו סבור שיש בה סיכון מיוחד.

סעיף 19 – חובת הסודיות

בעל רישיון חייב לשמור בסוד כל מידע שהלקוח הביא לידיעתו, כולל מסמכי שהועברו לרשותו וכל פרט שמתייחס לפעולות של יעוץ או שיווק שניתנו ללקוח או נעשו לחשבוננו.

- הלקוח רשאי לוותר על חובת הסודיות כלפי אדם ספציפי ששמו יפורט בהסכם שנעשה עם בעל הרישיון.
- הלקוח אינו רשאי לוותר מראש ובצורה גורפת על חובת הסודיות כלפיו.

איסור שימוש בנכסי הלקוח ועסקאות עמו

- לא ישתמש מנהל תיקים בכספים, בניירות ערך או בנכסים פיננסיים של לקוח, אלא לצורך ביצוע עסקאות עבור אותו לקוח ובהתאם להסכם שנערך עמו ולייפוי הכוח שקיבל ממנו.
- לא יבצע מנהל תיקים עסקה עם לקוח ולא יפיק טובת הנאה מנכסי לקוח, אלא אם כן הסכים הלקוח מראש בכתב לאותה עסקה או לאותה טובת הנאה.

איסור התניית שכר ברווח ובמספר עסקאות

- לא יתנה מנהל תיקים את שכרו ברווח שהפיק הלקוח מעסקה, או במספר העסקאות שבוצעו עבור הלקוח.
– לקוח לא יכול להסכים ששכרו של מנהל התיקים יהיה קשור לרווחים או למספר העסקאות. להסכמה אין תוקף. (הוראה קוגנטית).
- למשווק ויועץ מותר להתנות

החזקה וניהול נפרד של נכסי הלקוח

- ☐ יחזיק ני"ע ונכסים פיננסיים של כל לקוח בנפרד.
- ☐ יחזיק ני"ע ונכסים פיננסיים של לקוחותיו בנפרד מני"ע והנכסים הפיננסיים שלו השייכים לו.
- ☐ ינהל עבור לקוח חשבון כספי, חשבון ניירות ערך ונכסים פיננסיים בתאגיד בנקאי, בבנק מחוץ לישראל, אצל חבר בורסה, או אצל מי שרשאי לפי דין במדינה שבה הוא פועל לנהל בעבור לקוח חשבון כספי, חשבון ניירות ערך או נכסים פיננסיים; **(כלומר אפשר לנהל את החשבון גם בחו"ל)**
- ☐ יבצע עסקאות עבור לקוחותיו בנפרד מהעסקאות שהוא מבצע בחשבון האישי שלו.
- ☐ יקבל החלטה על ביצוע עסקה לגבי כל לקוח בנפרד לפי הצרכים של כל לקוח
- ☐ – עם זאת, מנהלי תיקים יכול לבצע עסקאות עבור הלקוחות שלו גם **"הוראה מרוכזת" תוך שעליו לבחון בכל מקרה האם אותה עסקה מרוכזת מתאימה לצרכים של אותם לקוחות**
- ☐ מנהל תיקים צריך לנהל רישומים לגבי כספים, ני"ע ונכסים פיננסיים של כל לקוח בנפרד.
- ☐ יזכה ויחייב אצלו את חשבונות הלקוח ביום ביצוע העסקה. כך שבסוף כל יום הלקוח יוכל לקבל פירוט לגבי מצב חשבוננו.
- ☐ מותר למנהל תיקים לבצע את אותה פעולה עבור מספר לקוחות וזאת תוך שימוש ב"חשבון מפצל". (=חשבון מיוחד שבאמצעותו ניתן להעביר ולבצע פעולות משותפות). אולם מנהל התיקים חייב לשקול האם אותה פעולה מרוכזת מתאימה לכל לקוח בנפרד, כך שבסוף היום עליו לפצל את העסקה המשותפת בחזרה לתיקי הלקוחות בנפרד.

חובת רישום פעולות – סעיף 25

- **כל** בעל רישיון ינהל רישומים של כל פעולת יעוץ או שיווק שהוא נתן ללקוח. (מותר להיות גם מנהל ויעץ, או גם מנהל ומשווק) – יועץ ומשווק - פרוטוקול.
- **מנהל תיקים** ינהל רישומים של כל עסקה שביצע עבור לקוח. (מסמך רישום).
- חובה על בעל רישיון לשמור את הרישומים הללו למשך 7 שנים.

חובת דיווח ללקוח

- מנהל תיקים ימציא ללקוח אחת לשלושה חודשים דו"ח שבו הוא מפרט את הרכב תיק ההשקעות שלו, פירוט של חשבונו הכספי ופירוט החוב של הלקוח בגין שכר והוצאות.
- מנהל תיקים יצרף פירוט של העסקאות שהוא ביצע עבור הלקוח בתקופה שחלפה ממועד הדו"ח הקודם, תוך הבלטה מיוחדת של אותן עסקאות שהיה בהן סיכון מיוחד וגם עסקאות שלצורך ביצוען נלקח אשראי.
- על מנהל התיקים לפרט בדיווח את מצב הביטוח שלו (שם חברת הביטוח, תוקף הפוליסה, סכום הביטוח וכו').
- מנהל תיקים ימציא ללקוח לפי דרישתו הן בנוגע למצב ההשקעות שלו והן למצב חשבונו הכספי והן בנוגע לעסקה ספציפית.
- אולם מנהל תיקים יהיה רשאי שלא לעשות זאת ככל שיגיע למסקנה כי דרישת הלקוח בלתי סבירה. ("נודניקים").
- בעל רישיון חייב להודיע ללקוח על כל שינוי בכתובת מקומות עסקו תוך 7 ימים מהמועד שבו עבר לכתובת החדשה.

חובת הדיווח לרשות ני"ע

- כל בעל רישיון יגיש לרשות אחת לשנה הודעה בקשר לקיום דרישות הביטוח
- אם בעל הרישיון הוא תאגיד – חייב לדווח לרשות גם על מצב ההון העצמי שלו באמצעות אישור שייערך וייחתם בידי רואה החשבון של התאגיד.
- בעל רישיון ידווח לרשות על כתובת מקום עסקו ועל כל שינוי בה תוך 7 ימים.
- חובה על בעל רישיון לדווח לרשות כאשר חדל להתקיים אצלו אחד התנאים שהיה בסיס לקבל הרישיון (למשל, אם בשלב מסוים הורשע בעבירה פלילית, שהיתה מונעת ממנו את קבלת הרישיון בזמנו).
-
- **אי דיווח לרשות על ביטוח, על הון עצמי, ועל שינוי בתנאי הרישיון מהווה עבירה מינהלית.**
 - המשמעות – הרשות יכולה להטיל על בעל הרישיון קנס מינהלי גם ללא צורך בניהול הליך משפטי.
 - הקנסות עד 3,000 ₪ לבעל רישיון יחיד. ועד 10,000 ₪ לבעל רישיון שהוא תאגיד.

חובת הדיווח לרשות ני"ע

• לגבי מנהל תיקים –

- חובה לדווח לרשות בכל מקרה סך כל ני"ע המוחזקים בידי מנהל תיקים עבור לקוחותיו מגיע ל-5% מההון המונפק או כוח ההצבעה בתאגיד מסוים.
- גם כאשר שיעור ההחזקה יורד אל מתחת 5% קיימת חובה לדווח לרשות
- סוג כזה של דיווחים יהיה פתוח לעיון הציבור.

חובת הדיווח לרשות ני"ע

- לגבי בנקים –

- כל בנק שמעסיק בעל רישיון חייב לדווח לרשות מיד בעת הפסקת העסקתו של בעל הרישיון. בעניין זה נקבע, כי כל בנק יגיש לרשות ביום ה-15 של החודשים ינואר, אפריל, יולי ואוקטובר, בכל שנה, דו"ח שבו יפורטו השמות של כל בעלי הרישיון שהועסקו אצלו ביום האחרון של החודש שקדם למועד הגשת הדו"ח, וכן שמות של בעלי רישיון שהעסקתם הסתיימה לאחר מועד הגשת הדוח האחרון.

- בדו"ח הזה תיעשה הפרדה בין יועצי השקעות לבין בעלי רישיון של מנהלי תיקים.

- בעל רישיון חייב לדווח לרשות, לפי דרישה של יו"ר הרשות, וכן עליו לדווח מיוזמתו לרשות על כל אירוע שאמור להיות חשוב ללקוח סביר.

- הרשות רשאית לפרסם באתר האינטרנט שלה או בשני עיתונים יומיים בעלי תפוצה רחבה היוצאים לאור בשפה העברית, העתק של הדוחות המוגשים לה ע"י בעלי רישיונות.

לסיכום – אלה החובות שחלות על בעל רישיון

אמון	הסכם בכתב
זהירות	התאמת שירות ללקוח
ניגוד עניינים	גילוי נאות
סודיות	איסור העדפה
איסור קבלת תמריצים	עסקאות בסיכון מיוחד
ניהול נפרד של נכסי הלקוח	רישום
איסור שימוש בנכסי הלקוח	התניית שכר ברווח
דיווח	

במתן שירות ללקוח כשיר בלבד

חובות "מוסריות" (כן חלות)

אמון
זהירות
ניגוד עניינים
סודיות
איסור קבלת תמריצים
ניהול נפרד של נכסי הלקוח
איסור שימוש בנכסי הלקוח
דיווח

חובות "מקצועיות" (לא חלות)

הסכם בכתב
התאמת שירות ללקוח
גילוי נאות
איסור העדפה
עסקאות בסיכון מיוחד
רישום
התניית שכר ברווח

הבדל בין חובות בעל רישיון לחובות של נותן שירות ללא רישיון במסגרת החריגים

החריג	בעל רישיון	נותן שירות ללא רישיון
לקוח כשיר	חובת מוסריות ולא חובות מקצועיות	אותו דבר רק בלי חובת דיווח
5 לקוחות בשנה	כל החובות	אותו דבר רק בלי חובת דיווח וחובת רישום
עוסק זר	כל החובות	אותו דבר רק בלי חובת דיווח וחובת הסכם בכתב
שאר החריגים	כל החובות	שום חובה

פרסום ושימוש במונחים ובשמות של נכסים פיננסיים

- **יועץ השקעות** לא יפרסם בכלי תקשורת או באמצעות הדואר או בדוא"ל או בפקס ובשום דרך אחרת את דבר עיסוקו ביעוץ השקעות בנוגע לנכסים פיננסיים מסוימים שלגוף מוסדי מסוים יש זיקה אליהם.
- **משווק השקעות** לא רשאי להשתמש במילה "ייעוץ" או במילה הדומה לה בשם שבו הוא מנהל את עסקיו.

הוראות מיוחדות למשווקי השקעות

גילוי נאות

- משווק חייב ליידע את הלקוחות שלו בכל מקום שבו הוא עובד שהוא עוסק בשיווק (כולל באתר האינטרנט שלו, בשלט ברור בכניסה למשרד). חייב לציין מי אותם גופים מוסדיים שאליהם יש לו זיקה לנכסים הפיננסי שלהם.
- משווק חייב לגלות לקוח גם בע"פ וגם בכתב עוד לפני תחילת ההתקשרות ביניהם את העובדה שהוא עוסק בשיווק ואת הזיקה שיש לו לנכסים פיננסיים. (חובת ההודעה רק בתחילת ההתקשרות ולא בכל פעם שהוא מבצע פעולת שיווק)
- **חשוב מאד – עמ' 305 בספר אופן פירוט הנכסים והגופים שאליהם יש זיקה**

הוראות מיוחדות למשווקי השקעות

איסור העדפה (מותר)

- למשווק מותר להעדיף ני"ע ונכסים פיננסיים מסוימים על פני אחרים.
 - עם זאת חייב להתאים את השירות לצרכים של הלקוח, אך בשונה מיועץ רשאי "לייעץ" על נכסים שיש לו זיקה אליהם.
 - למנהל תיקים בעל זיקה מותר להעדיף נכסים פיננסיים שיש לו זיקה אליהם על פני נכסים פיננסיים אחרים הדומים מבחינת התאמתם ללקוח ושאינו לו זיקה אליהם, ובלבד שעמד בכל דרישות הגילוי כלפי הלקוח.
- עצם קיומה של זיקה לא נחשבת לניגוד עניינים.
 - אין צורך להודיע כל פעם ללקוח על הזיקה ואין צורך לקבל אישור מראש לפעולת השיווק.
 - לגבי שאר ני"ע והנכסים שאין לו זיקה יחול הכלל של איסור ניגוד עניינים גם על משווק.
- בשונה מיועץ ומנהל תיקים – למשווק מותר לקבל טובות הנאה ותמריצים בגין ביצוע עסקאות בנכסים פיננסיים שיש לו זיקה אליהם.

תזכורת - הוראות מיוחדות למשווקי השקעות

- משווק אינו רשאי להשתמש במילה "יועץ" בכל הטיותיה. בפרסום שהוא מפרסם את עצמו או את העסק שלו. מעשה כזה מהווה עבירה פלילית.
- **בנק** לא יכול לעסוק בשיווק.
 - עם זאת ליועצים של הבנקים מותר לעסוק בשיווק של מוצרים מובנים, אופציות וחוזים עתידיים שאותו בנק הנפיק, וזאת גם אם אין להם רישיון משווק.
 - במקרה זה חלים עליהם כללים של משווק מלבד חובה להודיע בשלט בולט את דבר עיסוקו בשיווק ומלבד חובת ניהול רישומים של פעולת שיווק.
- **גופים מוסדיים** (קופ"ג, חברות ביטוח ומנהלי קרנות נאמנות) יכולים לעסוק בשיווק לגבי נכסים פיננסיים שהם עצמם הנפיקו גם אין להם רישיון משווק. זאת בתנאי שכל מי שיעסוק מטעמם בשיווק יחזיק רישיון משווק. (ולגבי מנהל קרן יכול להיות גם רישיון מנהל תיקים)

עיסוקים מותרים - חברה בעלת רישיון של ניהול תיקים

לחברה בעלת רישיון ניהול תיקים מותר לעסוק רק ב:

✓ ניהול תיקי השקעות,

✓ ייעוץ השקעות,

✓ שיווק השקעות,

✓ ייעוץ פנסיוני

✓ שיווק פנסיוני

✓ ביצוע פעולות בבורסה, ובביצוע פעולות נלוות הדרושות לשם כך;

לענין זה, "פעולות נלוות" - לרבות השקעה בפקדונות לסוגיהם במטבע ישראלי או במטבע חוץ והשקעה בתכניות חסכון שקיבלו אישור שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת לפי חוק עידוד החסכון, הנחות ממס הכנסה וערבות למילואות, תשט"ז-1956;

הסנקציות על הפרת הוראות חוק הסדרת העיסוק

➤ עבירות פליליות (מאסר, קנס)

➤ הפרה מינהלית (אמצעי אכיפה מינהליים)

➤ עבירות משמעת (עיצום כספי)

עונשין (הפרות שנחשבות לעבירה פלילית)

- מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שנתיים או קנס פי חמישה מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד – כפל הקנס האמור:**
1. עסק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות או בניהול תיקי השקעות, בלי שיש בידו רשיון, בניגוד להוראות סעיף 2(א) עד (ב1);
 2. העסיק בשיווק השקעות מי שאינו בעל רשיון משווק, בניגוד להוראות סעיף 2(ב2);
 3. עסק בניהול תיקים, בניגוד להוראות סעיף 9(א);
 4. עסק בייעוץ השקעות, בניגוד להוראות סעיף 9(ב), או העסיק בייעוץ השקעות מי שאינו בעל רשיון יועץ, בניגוד להוראות אותו סעיף;
 5. עסק בשיווק השקעות או העסיק עובדים בשיווק השקעות, בניגוד להוראות סעיף 9(ג1);
 6. עסק בשיווק השקעות, בניגוד להוראות סעיף 9(ו).

עונשין (הפרות שנחשבות לעבירה פלילית)

מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה או קנס פי חמישה מן הקנס הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד – כפל הקנס האמור:

1. החזיק או רכש ניירות ערך בעבור עצמו, בניגוד להוראות סעיף 4(א);
2. ניהל תיקי השקעות בעבור בן משפחתו או בעבור תאגיד שהוא או בן משפחתו הם בעלי שליטה בו, בניגוד להוראות סעיף 4(ב);
3. מסר מידע כוזב או מטעה בבקשה לקבלת רישיון לפי סעיף 5, או בדיווח לרשות לפי סעיף 27;
4. שלט במנהל תיקים שהוא גוף פיננסי משמעותי, או החזיק באמצעי שליטה במנהל תיקים כאמור, בניגוד להוראות סעיף 4א;
5. כיהן כנושא משרה בתאגיד מורשה, שהוא תאגיד קשור לתאגיד בנקאי, בשעה שהוא מכהן כנושא משרה או כעובד בתאגיד הבנקאי או בתאגיד קשור אחר שלו;
6. קיבל טובת הנאה בקשר עם ייעוץ השקעות, שיווק השקעות, ביצוע עסקה או הימנעות מביצוע עסקה, בניגוד להוראות סעיף 17(א);
7. בנק שהעניק טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, לעובד מעובדיו, לסניף מסניפיו או ליחידה מיחידותיו, בקשר עם ייעוץ השקעות, שיווק השקעות, ביצוע עסקה או הימנעות מביצועה, בניגוד להוראות סעיף 17(ג) (טובת ההנאה נקבעה כתלות בזיהות הגוף שהנפיק את ני"ע או בזיהות הגוף שיש לו זיקה לנכסים שאותם שיווקו)
8. יועץ שקבע את חישובם של שכר והחזר ההוצאות שיחויב בהם הלקוח, בניגוד להוראות סעיף 17(ד) (כתלות בזיהות הגוף שהנפיק את ני"ע או הנכסים הפיננסיים או בתשלום שמשלם הלקוח לאותו גוף)
9. נתן ייעוץ או ביצע עסקה לגבי נכס פיננסי שלגוף מוסדי (או תאגיד קשור אליו) המחזיק לפחות ב-10% מהיועץ יש זיקה אליו, בניגוד להוראות סעיף 17א;
10. יועץ שהתקשר בהסכם חריג עם גוף מוסדי, בלי שקיבל אישור לכך (מראש ובכתב מאת יו"ר הרו"ת לני"ע או במקרה של יועץ השקעות בבנק אז מהמפקח על הבנקים), בניגוד להוראות סעיף 17ב(א);
11. השתמש במילה "ייעוץ" או במילה הנגזרת ממנה בשם שבו הוא מנהל את עסקיו או בפרסום מטעמו, בניגוד להוראות סעיף 20ב;
12. מי שאינו בעל רישיון, ועסק בייעוץ השקעות בכלי התקשורת, בלי שכלל הודעות כאמור בסעיף 3(ב) (אם יש/אין לו עניין אישי בנושא, ושמתי הייעוץ אינו מהווה תחליף לייעוץ המתחשב בנתונים ובצרכים המיוחדים של כל אדם);
13. פנה בהצעה (כול בפרסום) למתן שירותים, בניגוד להוראות סעיף 3א (בלי שיש לו רישיון או שאינו עומד בתנאים שמאפשרים מתן שירות בלי רישיון);
14. גילה את תוכנם של ידיעה או מסמך שהגיעו לידי מכווח תפקידו, בניגוד להוראות סעיף 28(ד)(2). – סעיף זה מתייחס לחובה שחלה על מי שמפקח על עבודת בעל הרישיון מטעם הרשות. סעיף זה לא חל על בעלי הרישיון עצמם.

אחריות מנהלים, דירקטורים ושותפים

נעברה אחת מהעבירות (הפליליות) הנ"ל בידי תאגיד, אחראים לעבירה גם הדירקטורים של התאגיד והמנהל הכללי שלו, ובשותפות אחראים השותפים, למעט שותפים מוגבלים, אלא אם כן הוכיחו אחת מאלה:

✓ שהעבירה נעברה שלא בידיעתם ושלא היה עליהם לדעת עליה או שלא היו יכולים לדעת עליה;

✓ שנקטו את כל האמצעים הסבירים כדי למנוע את העבירה.

הליך אכיפה מינהלי

"הפרה" – מעשה או מחדל שהוא אחד מאלה:

- הוא מפורט **בתוספת הרביעית לחוק** (נשלח אליכם בקובץ word)
- הוא כלול ברשימת מעשים או מחדלים שקבעה הרשות שיש בהם כדי להעיד כי מי שביצעם לא נהג בזהירות שבעל רישיון סביר היה נוהג בה בנסיבות דומות. (נשלח אליכם בקובץ word)

רשימת הסנקציות שוועדת אכיפה מינהלית יכולה להטיל לאחר הליך הבירור

- עיצום כספי
- תשלום לנפגע ההפרה
- נקיטת פעולות לתיקון ההפרה ולמניעת הישנותה
- קביעה כי במשך תקופה שלא תעלה על שנה אחת, ובאישור בית המשפט – על חמש שנים, המפר לא יהיה רשאי לכהן כנושא משרה בכירה, בגופים הבאים: תאגיד שהוא בעל רישיון לפי חוק הייעוץ; מנהל קרן או נאמן קרן, תאגיד מדווח, חתם; חברה בעלת רישיון זירה; חברת דירוג כהגדרתה בחוק הדירוג; בורסה ומסלקה.
- ביטול או התלייה של היתר או של רישיון

הכשלת הליך בירור הפרה או הליך אכיפה מינהלי

מי שעשה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך בירור הפרה או הליך אכיפה מינהלי, מאסר שלוש שנים או קנס פי שניים וחצי מן הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואם הוא תאגיד – פי חמישה מן הקנס כאמור באותו סעיף.

עבירות משמעת - עיצום כספי

- ניתן להטיל עיצום כספי על העבירות הכלולות **בתוספת השנייה לחוק** (נשלח אליכם כקובץ word) לאחר שניתנה זכות טיעון למפר.
- אם נשלחה אל המפר דרישת תשלום של העיצום הכספי שהוטל בשל עבירות המשמעת הנ"ל, לא יחל הליך בירור הפרה ולא ייפתח הליך אכיפה מינהלי, בשל המעשה שבשלו נמסרה דרישת התשלום.

בקשה לרישיון, בחינות, בקשה להתמחות ואגרות

תקנות הסדרת העיסוק (בקשה לרישיון, בחינות, בקשה להתמחות ואגרות)

- תקופת ההתמחות של יועץ ומשווק – 6 חודשים והיא תיעשה אצל יועץ השקעות או אצל משווק או אצל מנהל תיקים, בתנאי שיש להם ותק של 5 שנים לפחות.
- תקופת התמחות של מנהל תיקים – 9 חודשים ותיעשה אך ורק אצל מנהל תיקים עם ותק של 5 שנים לפחות במקצוע.
- כל מתמחה צריך לעבוד אצל המאמן שלו לפחות 30 שעות שבועיות ולא פחות מ-4 ימים בשבוע.
- אם מתמחה נעדר מעבודתו יותר מ-14 יום במהלך כל ההתמחות, סיום ההתמחות שלו יידחה במספר ימי ההיעדרות שמעל ל-14.
- גם כאשר המאמן נעדר מעבודתו, המתמחה חייב להשלים את הימים האלה.
- מתמחה ביעוץ/שיווק שנעדר בהתמחות יותר מ-100 ימים, צריך לעבור את ההתמחות מחדש.
- בניהול השקעות – היעדרות של יותר מ-120 ימים מחייבת התמחות מחדש.

תקנות הסדרת העיסוק (בקשה לרישיון, בחינות, בקשה להתמחות ואגרות)

- **מעבר בין רישיונות** – מיועץ/משווק למנהל תיקים חייב לעבור את המבחן הנוסף ותקופת התמחות חדשה מלאה של 9 חודשים אצל מנהל תיקים. (גם אם עשה את ההתמחות אצל מנהל).
- הגוף שמפקח על כל תהליך ההתמחות הוא רשות ני"ע
- בסמכותה לברר הן עם המאמן והן עם המתמחה את טיב ההתמחות ולערוך ביקורת במקום ההתמחות.
- אם הרשות מגיעה למסקנה כי ההתמחות לא נערכה כראוי, היא יכולה להודיע למאמן ולמתמחה על הפסקת ההתמחות ולקבוע לשניהם מועד שבו יוכלו להתייצב בפניה כדי לטעון את טענותיהם בעניין זה.
- הרשות אינה מכירה בהתמחות שנעשית אצל מאמן, בזמן שהמאמן עצמו כפוף למתמחה באותו מקום עבודה.